1

MŪSŲ PASTOGĖ

Australian Lithuanian Weekly
Registered for posting as a publication category B

XXXIII-ji metai

Kaina / Price 50 c. 5.4.1982 Nr. 13 (1730)

Velykų džiaugsmas telydi visus mielus skaitytojus, rėmėjus ir bendradarbius

Mūsų Pastogė

V. Simankevičius — CONSUMMATUM EST.

LIETUVA MADRIDO KONFERENCIJOJE

PABALTIJO VALSTYBIŲ KLAUSIMAS MADRIDO KONFERENCIJOJE

Europos Saugumo ir bendradarbiavimo kongresinė komisija atsiuntė prof. Dr. Broniui Namickui, Lietuvos Laisvės komiteto pirmininkui, Amerikos delegacijos Madrido konferencijoje pirmininko Max M. Kampelmano 1982 m. kovo 3 d. konferencijoje pasakytosios kalbos tekstą.

Sovietų Sąjungos delegatui ankstyvesnėje konferencijos sesijoje užkabinus Amerikos tariamą imperializmą, Amerikos delegacijos pirmininkas, į tai atsakydamas ir kalbėdamas apie Sovietų Sąjungos imperializmą, kone visą savo kalbą pašventė Pabaltijo valstybių —Lietuvos, Latvijos ir Estijos — užgrobimui pavaizduoti.

MAX M. KAMPELMANO KALBA

— Penktadienį Sovietų delegacijos pirmininkas kalbėjo apie "imperializmą". Neturiu tikslo šiandieną leistis į nevaisingas marksizmo ideologijos diskusijas. Tačiau, pagalvojus apie jo išvedžiojimus, tenka nustebti, kad jis kalbėjo paskutinę mūsų darbo dieną vasaryje, kada estai ir lietuviai visame pasaulyje švenčia savo valstybių nepriklausomybės paskelbimą.

Pabaltijo valstybės — Latvija, Lietuva ir Estija — supranta, ką reiškia imperializmas ir jį sekęs laisvės praradimas. Tarp 1918 - 1939 m. šios trys Pabaltijo respublikos buvo laisvųjų valstybių pasaulinės bendruomenės išdidūs nariai. Pagal ankstyvesnį Molotovo — Ribbentropo paktą 1940 m. Sovietų Sąjunga jėga aneksavo šias valstybes. Jungtinės Valstybės pasmerkė šią aneksiją tada, ir mes pakartotinai patvirtiname savo opoziciją prieš ją ir dabar. Mes nepripažįstame Pabaltijo valstybių prievartinės inkorporacijos į Sovietų Sąjungą. To reikalauja mūsų ištikimybė laisvės ir (tautų) apsisprendimo principams. Leninas, paėmęs valdžią, pirmąją dieną Antrajam Sovietų Rusijos Kongresui savo komunistiniame pasaulyje vadinamu "Taikos dekretu" pareiškė: "Jei tauta jėga suvaržoma pareikšti savo valią... neleidžiama jai nuspręsti laisvai, — be jokios prievartos, laisvais rinkimais, be inkorporuojančios ar dar galingesnės valstybės kariuomenės, — savo valstybinio gyvenimo formos... tai tokio pavidalo inkorporacija turi būti vadinama aneksija, užgrobimo ir jėgos aktas."

Čia tikrai yra aneksijos aktas, užgrobimo ir jėgos aktas prieš Pabaltijos valstybes.

Gerai žinau, kad Sovietų Sąjunga vadinasi "socialistine" valstybe ir kad ji pagal savo pačios definiciją niekad negali būti nusikaltusi imperializmu, nežiūrint ką ji bedarytų. Yra toks amerikiečių posakis. "Jei krypuoja kaip antis, kvarksi kaip antis, atrodo kaip antis — tai ir yra antis". Kai kas gal norėtų tokią antį vadinti žąsimi ar višta, pone pirmininke. Tačiau ji yra vistiek antis. Agresijos veiksmai prieš tris Pabaltijo valstybes buvo imperializmo veiksmai. Aš nuolankiai primenu Sovietų valdžiai, jog tos pasaulio tautos, kurios savo istorijoje patyrė imperializmą, žino, kad yra ribos imperialistiniam grobinėjimui. Tos tautos, kurios išsivadavo iš imperializmo, susilaukė palengvėjimo, nesigaili savo aukų. Šiandieną visuotinė pažiūra atmeta bet kurios galybės teisę užkariauti ir pavergti kitas tautas. Be to, buvusios imperialistinės galybės patyrė, kad jos iš savo pastangų maža ką tepelnė. Primenu, jog Sovietų Sąjunga dabar mato, kad jos imperialistiniai siekiai, jos pavojingas nuotykių pomėgis, kaip įrodyta, nepaprastai brangiai atseis ir bus nereikalinga našta.

Helsinkio baigminis aktas iš naujo atgaus reikšmę ir stiprybę mums visiems, kai pagaliau suprasime šią pamoką ir pagal ją elgsimės.

Amerikos delegacijos pirmininkas Max M. Kampermanas nebe pirmą kartą Madrido konferencijoje pasako tiesos žodį apie Pabaltijo valstybėms — Lietuvai, Latvija ir Estijai — Sovietų Sąjungos padarytą didžiąją skriaudą, kuri šaukiasi atitaisoma. Už Pabaltijo valstybių klausimo taip ryžtingą kėlimą tarptautiniame forume turėtų kiek galint daugiau lietuvių pareikšti Amerikos delegacijos pirmininkui padėką. Jo adresas:
Ambassador Max M. Kampelman CSCE
Department of State
Washington, D.C. 20520

Kotryna Grigaitytė

PRISIKĖLIMAS

Kai praveri duris į tamsą,
subėga šmėklos,
šešėliuos medžių įsisupę.
Ir išgirsti:
kažkas nuleidžia valtį
į juodą ir bevardę upę.
Net be irklų, be žiburių
ji nuplukdys tave - -

Gal šauksi tu lunatiko balsu:
kokiuos pasauliuos prarajos atsiveria,
kur salos žydinčios iškyla?!
Krūtinė vėstanti iškvėps:
nors neregėjau Prisikėlusio,
tikėjau ir tikiu,
kaip tikima žydėjimui ir sausrai,
ir pabaigai nakties.
Tik vienas žodis iš dvylikos raidžių —
— negęstančių žvaigždžių —
tą kelią neatšaukiamą nušvies —
Prisikėlimas

Žinios

PREMIJA DAIL. A. VALEŠKAI

JAV Liet. B-nės Kultūros Taryba, remdama liet. kultūrinę veiklą, skiria metinę premiją iškiliam dailininkui Amerikoje. Už 1981 metus tokią premiją gavo dail. Adolfas Valeška — $ 1000. Premijos mecenatas — Lietuvių Fondas. Laureatui premija bus įteikta balandžio 18 d. Detroite. Dailininkas pasižymėjęs kaip portretistas, Amerikoje plačiai pasireiškęs kaip vitražistas.

* * *

Kalifornijoje, Los Angeles mieste kraujo išsiliejimo ištiktas vasario 17 d. mirė H. Tumas. Jo žmona yra dr. prof. Elena Valiutė - Tumienė, pasaulinės literatūros specialistė ir poetė.

***

Vasario 4-5 d.d. Vilniuje įvyko profesinių sąjungų atstovų suvažiavimas. Deklaruota komunistinis budrumas, idėjinis ir politinis s-gos narių auklėjimas laikytis komunistinės moralės.

Prisikėlimo nuotaikomis

Prisikėlimas - neišsenkanti tema svarstymams, teorijoms, kūrybai ir fantazijai. Bet labiausiai prisikėlimo ideja prigijo religijoje, pradedant mums arčiausiai pažįstama krikščionybe, kur personifikuotas Dievas numiręs pats prisikėlė su pažadu prikelti ir visus žmones amžinajam gyvenimui. Tačiau tų prisikėlimo pradų apstu net ir primityviausiose relgijose nuo neatmenamų laikų. Šios idejos elementų išlikę legendose, pasakose, dainose, mituose. Visa tai siejama su pačios gamtos pastoviomis permainomis, kaip gamtos apmirimas žiemai ir jos gaivališkas prisikėlimas bei atbudimas pavasarį. Ypač tas atsiliepia šiaurės kraštuose. Ir gal dėl to tokiuose kraštuose pavasario buvo laukiama su ypatingu pasiilgimu, o jam prasiveržus būdavo rengiamos iškilmingos šventės su margaspalvėm apeigom.

Nenuostabu tad, kad ir pas lietuvius Velykos nuo seno buvo laikomos pačia didžiausia ir iškilmingiausia metine švente, nežiūrint, kad įsigalėjus krikščionybei naujosios religijos šviesoj toji pavasarinė šventė įgijo kitokią prasmę ir kitokį požiūrį. Lietuvis mokėjo dailiai supinti savo senuosius įsitikinimus su naująja religine samprata be aštrių susikirtimų taip, kad senieji ir naujieji elementai harmoningai derinosi ir vienas kitą papildė. Iš čia ir iškilmingos procesijos su džiūgesio ir pergalės vėliavomis, himnais, galingais varpais, iš čia ir džiaugsmo puotos, margučiai, ugnies šventinimai, laukų laiminimai ir daugybė kitokių bruožų, kuriuos reikia tik suvokti ir atsekti jų pirmykštę prasmę.

Bet palikime tokius svarstymus filosofams ir teologams, o patys bandykime atsigręžti į naują prisikėlimo idejos bruožą - tautinį prisikėlimą, kuris mums kaip pavergtai ir teriojamai tautai turėtų būti pats svarbiausias ir aktualiausias. Apie tai nekalba ir pati tautinio prisikėlimo ideja visai neaktuali toms tautoms, kurios niekad nebuvo pavergtos arba kurios neišgyveno sunaikinimo grėsmės. Tie kraštai, kurie neiškentėjo šimtmečiais priespaudos, neišgyveno merdėjimo agonijos, tokių kraštų žmonėms prisikėlimas yra tik grynai religinis reikalas.

Visai kas kita su buvusia ir dabartine Lietuva. Lietuviams anksčiau ir dabar iškalbingiausia ir daugiausiai vilčių teikianti yra kaip tik Velykų šventė. Tai atpirkimo ir prisikėlimo šventė religiškai, bet lygiai ir vilties bei išsilaisvinimo šventė tautiškai. Šiandie visame pasaulyje lietuvis, įskaitant ir pavergtuosius tėvynėje, sielojasi savo tauta, jos ateitimi, jos galutiniu prisikėlimu laisvei ir nepriklausomybei. Pačioje Lietuvoje kryžiuojami tautos vaikai kalėjimuose, priverstinio darbo stovyklose, persekiojami ne tiek už tikėjimą, kiek už jų tautinį sąmoningumą, už jų sąmoningumą ir tautines pastangas išsikovoti ir atgauti tai, kas prarasta. Šiandie lietuvių tauta vėl tarsi kapo tamsoje, ir jos viltis prasiveržti į šviesą, į laisvę grindžiama būsimuoju prisikėlimu. Jis nėra iliuzija, o realus, kaip kad reali rytojaus diena, tik tam reikia nuolatinių pastangų ir, svarbiausia, tikėjimo, tikėjimo be rezervų, be abejonių. Tuo nesvyruodami tiki broliai Lietuvoje. Dėl to ten tiek daug aukų ir pasišventėlių kasdien daugėja, nes žino, kad pats tautos prisikėlimas savaime neateis, niekas jo veltui neduoda, o jį tegalima tik išsikovoti neatsižvelgiant į sudėtas aukas.

Gal kiek esame šiuo atžvilgiu pasimetę mes čia, išeivijoje, lengvai pasiduodami oportunizmo pagundai, net apatijai, neretai nuleisdami rankas, kad tolimesnės pastangos esančios bevaisės ir kad belieka tik rūpintis savimi. O iš tiesų tauta nėra kažkas šalia mūsų, bet mes patys esame tauta, ir kiekvieno susvyravimas, pasidavimas pasroviui tą tautos prisikėlimą tolina, ne priartina.

Nepalikime apie prisikėlimą kalbėti vien tik kunigams ar tautine dvasia liepsnojantiems asmenims, kuriuos dažnai palaikome tautiniais fanatikais. Betgi mūsų padėtyje kiekvienas iš mūsų šioje srityje turime būti fanatikais, jeigu norime pasiekti prisikėlimo triumfo! Visi, kurie skelbė ir siekė prisikėlimo, savo tikėjime buvo kietesni už uolą ir nepalaužiami kaip plienas, nesvarbu, ar jie buvo religiniai užsispyrėliai, ar mūsų tautos kovotojai. (v.k.)

MIRUSIEJI

MIRĖ

Dr. STASYS SKAPINSKAS

1982 m. kovo 15 d. savo namuose staiga mirė Dr. Stasys Skapinskas, viena iš ryškiausių Geelongo apylinkės asmenybių.

Velionis gimė 1914 m. sausio 13 d. Ukmergės apskr. Baigęs Ukmergės gimnaziją karinę prievolę atliko Karo Mokykloje, ją baigęs atsargos leitenanto laipsniu. Aukštąjį mokslą tęsė Vytauto Didžiojo Universitete Kaune ir baigė medicinos fakultetą. Priklausė "Šarūno" Korp! ir keliems dainos ansambliams. Neilgai jam teko

A.a. Dr. S. Skapinskas

džiaugtis pasiekto mokslo vaisiais. Radonasis maras privertė trauktis iš tėvynės ir kartu su žmona ir sūnum atsidūrė Vokietijoje. Čia DP stovyklose darbavosi kaip gydytojas ir aktyviai dalyvavo lietuviškame gyvenime. 1950 m. sausio 15 d. atvyko į Australiją. Materialiai susitvarkęs įsijungė į lietuvių bendruomenės gyvenimą kaip vienas iš veikliausių bendruomenės narių ir daugelį metų buvo perrenkamas apylinkės valdybos pirmininku. Nuo pat jaunystės pamėgęs dainą, įstojo į Geelongo lietuvių chorą ir nežiūrint visų choro krizių iki galo išliko choro nariu.

Laikas, materialinio gyvenimo pasikeitimas ar naujojo krašto asimiliacinis katilas (kuo daugelis iš mūsiškių pateisina greitą ištautėjimą) nepaveikė Stasio nei kaip žmogaus, nei kaip lietuvio. Visada visiems paslaugus, nemėgstąs rietenų, turįs prieš akis savo tikslą išlaikyti lietuvišką dvasią išeivijoje, Stasys buvo visų mylimas ir gerbiamas. Jo namų gyvenimas - tęstinumas lietuviško gyvenimo svetimoje aplinkoje.

Jo vaikai ir vaikaičiai gražiai kalba lietuviškai.

Lietuviškam darbui jis turėjo didelę paramą savo žmonos Liudos asmenyje kuri įsijungė ir vadovavo Geelongo Moterų Draugijai visokeriopai padėdama apylinkės valdybai.

Nors ir turėjęs keletą širdies priepuolių velionis nenuleido rankų, nekrito į pesimizmą, bet tęsė savo darbą bendruomenėje su ta pačia energija kaip ir visada. Velionis paliko liūdinčią žmoną Liudmilą, aukštuosius mokslus baigusius sūnų Haro-Jurginą, dukrą Dagę-Rūtą, ištekėjusią už dr. R. Šarkio, vaikaičius Darų ir Baltiją ir keletą žmonos giminių.

Mirė kaip kovotojas, kovojęs už savo tikslą, palikdamas gražių savo darbo vaisių - nors mažą, bet tvirtą lietuvišką bendruomenę Geelonge ir lietuvišką šeimą.

Iškilmingas laidotuvių Mišias, palydint Geelongo choro giesmėms, atliko kun. P. Dauknys, o šermenis Lietuvių Namuose paruošė Geelongo Moterų D-ja.

Atsisveikinimo žodžius prie velionies kapo ALB Krašto Valdybos vardu pasakė J. Tamošiūnas, Melbourno Apyl. Valdybos vardu — A. Žilinskas, Melb. parapijos choro vardu - K. Mieldažys ir draugų vardu A. Bladzevičius.

(ab)

A.A.
STASIUI KAVALIAUSKUI
staiga mirus, jo žmoną Margaritą ir šeimą bei artimuosius skausme nuoširdžiai užjaučia
J. ir B. Dambrauskai su šeima

A.A.
STASIUI KAVALIAUSKUI
mirus, jo žmoną Margaritą, sūnų ir dukteris nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime jūsų giliame skausme
E.J. Jurkūnai
A.E. Kolbakai
D.A. Šepokai

A.A.
STASIUI KAVALIAUSKUI
mirus, nuoširdžiai užjaučiame skausme palikusią jo žmoną Margaritą, šeimą ir artimuosius.
Albina Liutackienė ir
Vladas Daudaras

ALB Geelongo Apylinkės pirmininkui
A.A.
Dr. STASIUI SKAPINSKUI
mirus, šeimai, giminėms, artimiesiems ir visiems Geelongo lietuviams, netekus apylinkės pirmininko, nuoširdžią užuojautą reiškia
ALB Krašto Valdyba

ALB Geelongo Apylinkės Valdybos pirmininkui
A.A.
Dr. STASIUI SKAPINSKUI
staiga iškeliavus amžinybėn, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną Liudmilą Skapinskienę - mūsų Moterų Draugijos pirmininkę, jos šeimą, gimines ir visus artimuosius kartu liūdėdamos.
Geelongo Moterų Draugija

Geelongo Lietuvių Bendruomenės Valdybos pirmininkui
Dr. STASIUI SKAPINSKUI
mirus, gilią užuojautą reiškiame jo žmonai Liudmilai, sūnui Haro, dukrai Dagmar, žentui Dr. Rimantui Šarkiui ir artimiesiems.
"Šatrijos" tunto skautai ir vadovybė

Primenama Lietuva

JA V-ių Valstybės Departamentas išleido vienuoliktą pusmetinį pranešimą apie Helsinkio Baigminio Akto įgyvendinimą ("Implementation of Helsinki Final Act", June 1, 1981 — November 30, 1981). Jame nemažai rašoma apie Lietuvą. Kalbant apie Helsinkio akto septintojo principo (pagarba žmogaus teisėms ir esminėms laisvėms) įgyvendinimą, minimas Lietuvos Helsinkio Grupės represavimas, Vytauto Skuodžio bado streikas, Mečislovo Jurevičiaus ir Vytauto Vaičiūno nuteisimas, Algirdo Statkevičiaus įkalinimas psichiatrinėje. Pastebima, kad sovietai itin jautrūs "politinio ar tautinio disidentizmo religinėms apraiškoms", kaip pavyzdžiui, Katalikybei Lietuvoje, Islamui Centrinėje Azijoje, ir Judaismui. "Ypač intensyvus spaudimas nukreiptas į Katalikų Bažnyčią, nes ji vaidina tradicinį svarbų vaidmenį, kaip krikščioniškojo tikėjimo ir nacionalizmo gynėja Lietuvoje. Palyginus su, reliatyviai kalbant, merdinčia Lietuvos Helsinkio Grupe, Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetas tebėra aktyvus ir atspindi religinio tikėjimo Lietuvoje tvirtus pagrindus".

Pranešime cituojami LKB Kronikos ir Aušros pranešimai apie masines procesijas, Sadūnaitės korespondencijos sustabdymą ir Petro Cidziko pasodinimą į psichiatrinę. Cituojamas vienas šaltinis, pagal kurį apie 36 nuošimčiai politinių kalinių Sovietų Sąjungoje yra ukrainiečių, o 20 nuošimčių lietuviai. Rašoma, kad Pabaltijo srityje Sovietų valdžia vykdo rusinimo politiką. Aptariant Helsinkio Akto aštuntojo principo (tautų lygios teisės ir laisvas apsisprendimas) įgyvendinimą pabrėžiama, kad Jungtinės Amerikos Valstybės "ir toliau nepripažįsta prievartą įvykdyto ir neteisėto Estijos, Lietuvos ir Latvijos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Nacionalizmo pasireiškimai Pabaltijo respublikose griežtai malšinami".

Tiesa (1982.II.9) gi praneša, kad vasario 8 d. į Madridą atvykęs Sovietų Sąjungos delegacijos vadovas L. Iljičiovas pareiškęs spaudai, jog SSR S-gos delegacija "nesigailės pastangų, kad susitikimas baigtųsi teigiamais rezultatais, kurie atitiktų esminius Europos tautų nacionalinius interesus".

(ELTA)

IŠKILUSIS METŲ JAUNUOLIS

Jau antri metai skiriama Australijos Lietuvių Fondo vardu premija iškiliausiam lietuviškoje veikloje jaunuoliui tuo išskiriant ir pabrėžiant tokį asmenį iš jaunimo pusės, kuriam visados yra atviras kelias pasireikšti ir dirbti lietuvių bendruomenėje, jeigu jis tam darbui pasiryžęs. ALB Krašto Valdybos sudarytoji komisija atrinko iš apylinkių siūlytų kandidatų Eugenijų STANKEVIČIŲ ir jam paskyrė 500 dolerių premiją. Jis gyvena ir darbuojasi Vakarų Australijoje tarp Pertho lietuvių, kur jis šiuo metu ne tik vietinio jaunimo vadovas, bet ir apylinkės bei Lietuvių Namų pirmininkas, puikus lietuvių reprezentantas kitataučių tarpe. Red.

Eugenijus išaugo patriotinėje lietuvių šeimoje, kuri ir buvo jo lietuviškoji "Vargo Mokykla". Šeimoje, savo motinos - patriotės lietuvės globoje išmoko kalbos ir rašto. Tėvui mirus 1963 metais, motinai teko sunkiai verstis, auginant du sūnus ir leidžiant juos į mokslą. Jaunesnysis sūnus Jonas irgi laisvai kalba lietuviškai, dalyvauja tautinių šokių grupėje ir yra pranešėjas lietuvių radio valandėlėje. Pirmaisiais p. Stankevičienės našliavimo metais bendruomenė buvo apsidėjusi "mokesčiais", padėti p. Stankevičienei mokėti už įskolintus namus. Eugenijus Stankevičius jau keturiolika metų šoka tautinių šokių grupėje, iš kurių paskutinius trejus metus tai grupei vadovauja. Grupė "Šatrija" dažnai pasirodo net ne tik savo b-nės įvairiuose minėjimuose bei pobūviuose, bet taipogi dalyvauja viešuose koncertuose Perthe bei didesniuose Vak. Australijos centruose. Neseniai grupei teko šokti Albany Meno Festivalyje stebint 20.000 žiūrovų miniai. Eugenijus Stankevičius nuo 1966 metų, be pertraukos patarnauja bažnyčioje; nuo 1977 m. yra lietuvių radio valandėlės techninkis vadovas ir nuo 1980 m. vadovauja Pabaltičių radio valandėlei. Prieš penkerius metus jau pradėjo aktyviai reikštis visuomeninėje veikloje ir kaip jaunimo vadovas jau 1976 metais įėjo į Apylinkės Valdybą. Kovo mėn. 1981 metais jau išrinktas Ap-kės V-bos pirmininku. Kiek laiko taipogi atstovavo lietuvius Pabaltiečių Komitete.

Eugenijus Stankevičius jaunimo vardu, 1978 metais pradėjo intensyvią akciją savus Lietuvių Namus įsigyti. Asmeniškai, vakarais po darbo, lankė tautiečius jų namuose aiškindamas savų namų svarbą. Beveik per 4 mėnesius pavyko surinkti pasižadėjimu $ 50.000. Jo rūpesčiu 1979 metais salė jau buvo užpirkta ir tų pačių metų Tautos Šventė, Vakarų Australijos lietuvių buvo jau švenčiama iškilmingai, savuose Lietuvių Namuose. Nuosavybei įsigyti ir ją tvarkyti įsteigta Lietuvių Sąjunga, kurios pirmininku vienbalsiai išrinktas Eugenijus Stankevičius. Perrenkant naują valdybą, 1981 metais, jis vėl išrenkamas pirmininku.

Eugenijus Stankevičius

Kaip Apyl. V-bos pirmininkui, Jaunimo Vadovui ir Lietuvių Namų Valdybos pirmininkui, Eug. Stankevičiui dažnai tenka lietuviškai ir angliškai sakyti kalbas. Jo kalbos pasižymi patyrimu lietuvių reikaluose išeivijoje ir dabartinėje okupuotoje Lietuvoje, kurį jis gauna skaitydamas Australijos lietuvių ir požeminę spaudą, leidžiamą Lietuvoje.

Lietuvių Dienos paprastai rengiamos dideliuose centruose (Sydney, Melbourne ir Adelaidėje) kurie dėl nuotolių, mums yra "brangiai" pasiekiami, bet Pertho tautinių šokių grupė "Šatrija" visuomet Lietuvių Dienose dalyvauja. Kadangi mažai bendruomenei tenka dėti daug pastangų sumobilizuoti tūkstančius dolerių, todėl piniginiai vajai tęsėsi be pertraukos. Ir vėl to darbo didžiausia dalis tenka Eugenijui Stankevičiui, kurio energijos ir pasišventimo dėka tokios išvykos į Lietuvių Dienas įmanomos. Čia gal reikia pažymėti, pernai pradėti Lietuvių Namuose Bingo lošimai kurie gale metų davė $ 1.100 gryno pelno. Ir vėl inicijatorius ir vadovas tas pats Eugenijus Stankevičius.

Tarp kitko jis dirba P.W. D. Architektūros skyriuje ir vadovauja kompiuterių sekcijai.

Daug dar galima būtų prirašyti apie Eugenijaus Stankevičiaus veiklą ir pasišventimą lietuviškam reikalui, bet manome kad iš to kas pasakyta susidarys pakankamas vaizdas apie to jaunuolio vertę ne tik mūsų bendruomenei bet ir bendram tautiniam lietuviškam darbui.

Mūsų bendruomenė didžiuojasi EugenijumStankevičium ir laiko ji vertingu kandidatu "Jaunimo Premijai". Kadangi su pinigine premija yra susijusi garbė būti geriausiam iš geriausių, todėl premija turi dvigubos reikšmės ir ypač mažesnėms bendruomenėms.

J. Miliauskas
Vakarų Australijos Lietuvių B-nės Apylinkės V-bos vicepirmininkas

Lietuviai Amerikoje

Rašo Jurgis Janušaitis

Mielas Redaktoriau,

Artėjame į pavasarį ir mes. Jo laukiame, nes ši žiema buvo ypatingai šalta ir varginanti. Sniego, tiesa, Čikaga nedaug teragavo, tačiau kitose Amerikos vietose jo buvo apstu. Taigi džiaugtis žiemos malonumais turėjome pakankamai laiko, drauge šiauriečiai ėmė ir pavydėti Floridos gyventojams šiltesnių ir malonesnių dienų. Taigi, mielas Redaktoriau, kada Jūs, australiečiai, praleidote ne vieną karštą dieną vasaros metu, mes, Amerikoje, ypač šiaurėje, gerokai šalome.

Nežiūrint ypatingai šaltų dienų ir siautėjusių sniego pūgų, Čikagoje ir kitur kultūrinis gyvenimas nesustojo. Jis buvo gyvas. Kultūrinių renginių lankytojai įveikdavo gamtos blogas sąlygas ir gausiai visur dalyvaudavo. Tas liudija, kad lietuvis dar nepavargo tremties kelionėje, kad širdyje tebenešioja karštą ugnelę mūsų kultūrinėm apraiškom. Tad ir kviečiu bent trumpom akimirkom pasižvalgyti po Čikagos ir kitų vietovių lietuvišką pasaulį.

KONCERTAI

Pasaulio lietuvių bendruomenės dėka ir pastangomis vis daugiau ir daugiau plečiami kultūrinio bendradarbiavimo ryšiai su kitų kontinentų lietuviais. Iš JAV į kitus kraštus siunčiami menininkai, jaunimo atstovai, visuomenininkai. Žodžiu, norima suartinti lietuvius pasaulyje. Reikia pasakyti, kad ta misija gerai vyksta. Australijos lietuviai, jų organizacijos dėka, turėjo progos gėrėtis mūsų vienu iš gražiausių bosų operos solistu Jonu Vazneliu. Manau, kad jis Australijos lietuvių neapvylė.

Gi į Ameriką PLB pastangomis vasario pradžioje iš Argentinos atvyko du lietuviai solistai ir Amerikoje duoda keletą koncertų lietuvių kolonijose. Čikagoje solistai mezzo sopranas Susana Valadkaitė ir bosas Antanas Slančiauskas vasario 21 d. Jaunimo Centro didžioje salėje davė gana gerą dainų koncertą. Publikos gausu. Solistai dainavo klasikinių kūrinių, operų arijų, o taip pat ir mūsų liaudies dainų. Dainos menininkai abu Argentinos lietuviai, pakankamai gražia tarsena dainavo dainas. Publika solistus šiltai sutiko, nesigailėjo svečiams aplodisimentų.

Po koncerto buvo su svečiais pabendrauta "Buenos Airės kavinėje".

Svečius globojo PLB Valdybos nariai adv. Saulius Kuprys, Danguolė Valentinaitė, Juozas Šlajus ir kiti. Nors koncertas nepasiekė "aukštumų", tačiau svečių pastangos paliko malonų įspūdį.

Vasario 28 d. Jaunimo Centro didžioje salėje koncertavo smuikininkai Ragina ir Atis Bankai. Šie menininkai praėjusiais metais yra atvykę iš okupuotos Lietuvos ir įsikūrę Toronte, Kanadoje. Koncertą ruošia "Margutis", šiais metais švęsdamas savo veiklos penkiasdešimties metų sukaktį. Koncerto organizatorius - Margučio radio laidų vedėjas Petras Petrutis. Pažymėtina, kad jis visada suruošia gerus kultūrinius renginius, tad ir šis išskirtinai buvo įdomus. Smukininkai profesionalai, muziką baigę okup. Lietuvoje ir koncertas pasižymėjo aukštu meniniu lygiu. Klausytojų taip pat buvo gausu, ir menininkai šiltai sutikti, ir palydėti karštais plojimais.

Taigi, kaip matome, beveik kas savaitę turime progos gėrėtis gerais renginiais.

IR VĖL KARNAVALAS

Prieš keletą metų Dr. Algis Paulius sugalvojo prieš Užgavėnes suruošti Užgavėnių karnavalą Jaunimo Centre. Mintis lietuvių organizacijom patiko. Ir keletą metų iš eilės tokie karnavalai ruošiami. Ir šiais metais toks Užgavėnių karnavalas įvyko vasario 20 d. Jaunimo Centre. Į karnavalą susirinko tiek vyresniosios tiek ir jaunesniosios kartos žmonių. Ypač daug lietuviško jaunimo. Jaunimo visas centras iki vėlumų ūžė, kaip bičių avilys. Vyriausias karnavalo organizatorius Vytautas Markevičius. Jis daug širdies ir rūpesčių įdėjo organizuodamas šį renginį. Ir tai jau kelinti metai iš eilės. Karnavale dalyvavo su savo "bizniais" net trylika lietuvių organizacijų. Šiais metais kultūrinių programų maža. Tik Lietuvių Opera pradžiugino dalyvius, pasikviesdama kabaretinių šokių dvi šokėjas. Žinoma, šoko šauniai ir vyresnieji, ypač vyrai, turėjo progos paganyti akis. Jaunimo vienetas "Vaiva" inscenizavo Pedagoginį lituanistikos institutą. Kiek įdomesnis momentas - kaukių paradas. Kaukių 42. Įvairių, buvo ir gana originalių. Teisėjai keletą kaukių premijavo įvairiomis piniginėmis premijomis.

Visuose kambariuose šiais metais veikė "atsigaivinimo barai", kaikur su užkandžiais. Jų buvo gana apstu, todėl mūsų gražusis jaunimėlis gerokai įsilinksmino, gal net per daug ir tuo būdu prarado tikrąjį to vakaro džiaugsmą. O po karnavalo, Jaunimo Centras atrodė kaip po audros. Nežinia, ar kitais metais karnavalas dar bus rengiamas. O jeigu mažiau jaunimo įsilinksmintų, būtų tikrai gražus renginys ir maloni jaunimui susitikimo proga.

Po prieš keletą metų pasireiškusios energijos krizės visur pradėjus taupyti energiją ir ieškoti šaltinių savuose kraštuose, naftos pareikalavimas pastaruoju metu labai krito. Arabų kraštai labai susirūpinę, nes slysta iš jų rankų pasipelnymo šaltinis.

***

Washingtone prasidėjo su pavasariu Lietuvos pasiuntinybės remonto darbai. Pastatas yra pakankamai stiprus ir geroje vietoje tarp visų kitų pasaulio kraštų ambasadų, bet po daugelio metų reikalingas kapitalinio remonto, kad jis ir toliau išliktų Lietuvos reprezentacinis. Pasiuntinybė šiam tikslui neturi lėšų, tad sutartinai remonto darbus padengs JAV Liet. Bendruomenė ir Amerikos Lietuvių Taryba. (ALT). Darbai jau prasidėję ir tikimasi per vasarą viską atlikti.

REMK AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

Jo tikslas — skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrines apraiškas.

Fondą stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street,
North Melbourne, Victoria

A.L. Fondo Valdyba

Šauliai Melbourne

PAŠVENTINTA VĖLIAVA

D. Lietuvos Kunigaikščio Vytenio šaulių kuopa Melbourne įsteigta 1980 m. Greitai susiorganizavo, nariai įsigijo uniformas ir vėliavą.

Kovo 14 d. vėliavos šventinimo iškilmės prasidėjo liet. pamaldomis šv. Jono bažnyčioje. Uniformuoti šauliai ir šaulės į šventovę įžygiavo vedini kuopos vado S. Lipčiaus ir Sydnejaus kuopos vado S. Pačėsos drauge su sydnejiškių šaulių vėliava ir palydovais. Iškilmėse pribuvo gausiai tautiečių.

Kun. P. Vaseris atlaikė pamaldas už šaulių steigėją V. Putvį-Putvinskį ir pašventino vėliavą. Kūmais buvo jaunieji šauliai E. Klupšaitė ir Australijos kariuomenės kapitonas E. Žiogas. Pamoksle kun. P. Vaseris pasveikino šaulius linkėdamas ištikimai žengti su savo vėliava. Pamaldų metu dvi giesmes pagiedojo A. Keblys iš Kanados, dvi giesmes parapijos choras, vad. P. Morkūno, vargonais palydint Z. Prašmutaitei.

Tolimesnė programa vyko Liet. Namuose. Čia pasirašytas vėliavos šventinimo aktas: pasirašė kun. P. Vaseris, šventinęs vėliavą ir kūmai E. Klupšaitė ir E. Žiogas, kuopos vadas S. Lipčius, ALB Krašto Valdybos pirm. A. Pocius, ALB Melb. Apyl. pirm. R. Šemetas. Pasirašius vėliava perduota kuopos vadui, kuris pasižadėjo ją nešti į nepriklausomą Lietuvą.

Meninėje dalyje taut. šokių jaunųjų grupė Gintarėliai, vad. B. Szentimrey, pašoko 2 šokius ir vyresniųjų Gintaro grupė vad. V. Strauko, sušoko 4 šokius. Grojo A. Macijauskas, kuris žada įsteigti liet. orkestrą Melbourne. Dainos Sambūris, vad. B. Prašmutaitės padainavo 4 dainas. Sekė sveikinimai, jų tarpe vienas iš Šaulių S-gos Centro Amerikoje, Adelaidės šaulių vardu p. Kryženauskas, Pertho — A. Klimaitis ir Sydnejaus — S. Pačėsa. Kuopos steigėjui S. Lipčiui įteiktas šaulių padėkos žymenys.

Antroje dalyje kun. P. Vaserio invokacija, pagerbti žuvusieji šauliai, S. Pačėsos paskaita apie šaulių steigėją V. Putvį-Putvinskį, padainavo solo A. Keblys, padainavęs 6 dainas. Jam įteiktas Australijos simbolis bumerangas. Iškilmės baigtos Tautos Himnu.

Iškilmingos vakarienės metu pasikeista sveikinimais: sveikino ALB Krašto V-bos pirm. A. Pocius, Apyl. pirm. R. Šemetas, Kat. Mot. D-jos pirm. H. Statkuvienė, Soc. Globos Mot. D-jos - J. Žalkauskienė, Liet. radio pranešėja A. Baltrukonienė ir Liet. Namų - J. Petrašiūnas. Po sveikinimų A. Macijauskas akordeonu ir V. Straukas smuiku pritarė svečių traukiamoms dainoms.

Dėkojame visiems, prisidėjusiems darbu ir patarimais rengiant šią šventę.

K. Prašmutas

Po gerai pavykusių šaulių vėliavos šventinimo apeigų šaukiamas pasikalbėjimui ir reikalų aptarimui šaulių su poniomis subuvimas - popietė šaulio V. Pleškūno sodyboje 19 Riddle Rd., Sunbury, tel. 744 2014. Popietė įvyks Velykų antrą dieną, pirmadienį, balandžio 12 d. nuo 10 val. ryto, kur bus kepamos p. V. Pleškūno sumedžiotos antys, lietuviški valgiai ir gėrimai bus parūpinti šaulių ir jų ponių. Nebus užmirštas ir lietuviškas žodis ir jo reikšmė lietuvybei. Visi laukiami.

V.D.K. Šaulių vardu
K. Prašmutas

Melb. šaulių kuopos vėliava

APYLINKĖS VALDYBOS IR ŽMOGAUS TEISĖMS GINTI KOMITETO VAKARAS

Kovo 27 d. Sydnejaus Liet. Klube buvo surengtas jaukus vakaras. Svečių susirinko pasigėrėtinai gausiai. Vakarą atidarė Žmogaus Teisėms ginti Komiteto vardu Dr. I. Venclovas ir taip pat Apylinkės pirm. Dr. A. Mauragis. Programoje žemaitiška kūryba ir dainos, kurią pravedė Juozas Maksvytis, pats duetu su p. E.Belkiene padainavęs keletą žemaitiškų dainų. Žemaičių žodinės kūrybos skaitė žemaitiškai Msnr. kun. P. Butkus, E. Belkienė, poetas J.A. Jūragis, J. Maksvytis. Pasirodo, savo tarpe turime apsčiai žemaičių, kurie moka ir dailiai žemaitiškai rokuotis. Kiekvienu atveju toks folklorinis pasirodymas mūsų parengimuose buvo didelė naujovė. Gal ir ne visi pilnai suprato žemaitiškai, bet buvo įdomu pasiklausyti. Toliau sekė loterija ir smagus pasivakarojimas bei pabendravimas prie smagios klubo orkestro muzikos. Nors įėjimas buvo aukomis, bet dalyviai atrodo gausiai aukojo, nes pats vakaras davęs apylinkės valdybai gražaus pelno.

Lietuviškos Vilniaus verbos

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS
Funerals of Distinction
17 RAILWAY PDE.
FAIRFIELD, N.S.W.
Tel. 724 5408 Veikia 24 valandas per parą

Guatemaloje (Vid. Amerikoje) įvyko perversmas ir krašto valdžią perėmė karinė junta su gen. E.R. Montt prieky. Guatemaloje kaip ir Salvadore vyksta partizaninis karas, kur partizanus palaiko ir juos remia Kuba ir Sov. Sąjunga. Perversmas įvykęs be kraujo praliejimo. Buvęs prezidentas pabėgęs.

Sausio 12 d. Vilniuje įvyko pavergtos Lietuvos žurnalistų suvažiavimas, kuriame dalyvavo iš 1200 apie pustrečio šimto žurnalistų Sąjungos narių. Prezidiuman kaip ir Stalino laikais išrinktas L. Brežnevas ir kiti Maskvos tūzai, nors nė vieno jų nebuvo suvažiavime, išskyrus Sovietų Žurnalistų S-gos atstovą. V. Ždanovą. Vyko sveikinimai sovietinei vyriausybei, ištikimybės sovietams ir partijai deklaravimas ir kt. lygiai kaip ir anais laikais. Liet. Žurnalistų S-gos pirm. išrinktas Tiesos redaktorius A. Laurinčiukas ir kiti valdybos nariai rusai.

Melb. Dainos Sambūry

Į sambūriečių kvietimą įsijungti daugiau dainininkų į chorą, keletas atsiliepė ir tuo sustiprino choro pajėgumą - ačiū jiems. Šiuo metu dirigentai mano, kad naujų balsų jau nebereikia, išskyrus tenorus, kurie mielai laukiami. Nejaugi vyrai tenorai, o jų pas mus yra, nejaučiate pareigos pagelbėti chorui, nes mūsų visų noras ir troškimas, kad ateinančioji Dainų Šventė ir Lietuvių Dienų atidarymas pavyktų kuo įspūdingiausiai. Sambūris, nors ir laikinai, neteko ištikimo dirigento Vytauto Strauko. Geelongo lietuvių chorui likus be dirigento, Vytas, be jokių abejonių sutiko vadovauti ir paruošti Geelongo chorą, kad jis galėtų dalyvauti Dainų Šventėje. Tikiu, kad geelongiškiai tuo patenkinti ir ačiū, Vytai, kad supratai reikalo svarbą. V. Straukas ir toliau palieka Dainų Šventės ir Lietuvių Dienų atidarymo meno vadovu. Sambūrio vyrų chorui vadovaus Danutė Levickienė, moterų chorui - Birutė Prašmutaitė, o mišriam chorui jos abi akomponuojant Zitai Prašmutaitei.

Choras suruošė užgavėnių blynų vakarą. Nors svečiai ir nepasižymėjo gausumu, bet valdyba gautu pelnu patenkinta. Choristai ir Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie aukojo loterijai fantus, nors dalyviai nusiskundė perilgai pravesta loterija.

Melbourno Šaulių Kuopos pakviesti dalyvavo vėliavos šventinimo iškilmių programoje. Teko išgirsti, kad jeigu choras nėra pilnai paruoštas, tai nežiūrint kas ir kur jį kviečia, neturėtų pasirodyti. Blogas scenos apšvietimas reikalą tik pablogino. Ateityje, choro valdyba turėtų būti užtikrinta, kad rengėjai pasirūpintų tinkamu apšvietimu. Balandžio 3 d. 8 v.v. Dallas Brooks Hall, 300 Albert st., East Melbourne choras, kartu su tautinių šokių grupe "Gintaru" dalyvaus Shell Folkloric koncerte. Bilietai gaunami prie įėjimo prieš koncertą.

Neužilgo, balandžio 25 d., įvyks visų laukiamas Šiupinys. Šįmet jis bus dar įdomesnis ir įvairesnis. Išgirsite ne tik chorą, bet ir solistus, poezijos ir pasigrožėsite tautiniais šokiais.

O prieš akis: dalyvavimas įvairiuose minėjimuose, Pabaltiečių koncertas, Lietuvių Dienų atidarymas ir Dainų Šventė. Lieka palinkėti jiems ištvermės, o mūsų pareiga juos paremti atsilankant į jų pasirodymus.

(va)

svetur

VLIKO KOMENTARAS APIE GENEROLO TAYLORO STRAIPSNĮ

Generolas Maxwell D. Taylor, buvęs bendro štabo vadas Kennedy ir Johnsono administracijose, The Washington Post (1982.1.14) dienraštyje išspausdino straipsnį "Nauja gynybos priemonė" (A New Measure for Defense), kuriame jis siūlo naują JA V-ių strategiją. Jis rašo, kad Sovietų valdžią reikia įtikinti, jog jai pradėti atominį karą būtų savižudystė. Bet jis pabrėžia, kad taikiniai Sovietų Sąjungoje turėtų būti apriboti rusų apgyventa sritimi, idant sumažinus nuostolius nerusų respublikose. Taylor pastebi, kad jo dėmesį į etninio veiksnio svarbą atkreipė profesorius Gary L. Guertner savo straipsnyje "Daugiatautės valstybės strateginis pažeidžiamumas" (Strategic Vulnerability of a Multinational State), kuris buvo išspausdintas Political Science Quarterly žurnale.

VLIKO vicepirmininkas Liūtas Grinius laišku pasveikino generolą Taylorą už jo straipsnį ir ypač už nerusų tautų SSR S-je svarbos parbėžimą. "Deja", rašo Grinius, "jokia pokario JA V-ių vyriausybė nepripažino nerusų tautų antirusiškų ir antiimperialistinių sentimentų potencialo".

(ELTA)

SUOMIAI IŠDUODA SOVIETAMS VILNIETĮ PABĖGĖLĮ

Vakarų Vokietijoje rusų kalba leidžiamame žurnale Possev (1981 Nr. 12) pranešama, kad Vilniaus gyventojas Viačeslav Čerepanov pernai gegužės 11-15 d. buvo teistas už "tėvynės išdavimą". Bausmė - dvylika metų sunkaus režimo konclageryje ir trys metai ištrėmimo. Čerepanovas Sovietų Sąjungos - Suomijos sieną perėjo 1980 m. birželio mėn., bet buvo suomių pasieniečių sulaikytas. Jie jį primušė ir perdavė sovietiniams pareigūnams. Tai jau nebe pirmas toks įvykis Suomijos - Sovietijos pasienyje, rašo Possev.

(ELTA)

PASIKEITIMAI VADIJOJE

Naujasis Rajono Vadas

Nuo kovo pabaigos prie LSS Australijos Rajono vairo stoja naujas asmuo — tai energingas melburniškis skautininkas, visuomenininkas, s. Albinas Pocius, išrinktas LSS Rajono vadovų sueigos sekančių trejų — 1982 - 84 metų kadencijai.

Gimęs 1918 gruodžio 13 d. šiaurės Žemaitijoje, bet dalį savo jaunystės praleidęs Mažojoje Lietuvoje — Klaipėdoje.

Brolis Albinas į skautus įstojo 1930 m., būdamas pirmoje gimnazijos klasėje ir čia išbuvo iki pat išeinant į kariuomenę. Po karo, Vokietijos tremtinių stovyklose atsikūrus skautų vienetams, jis vėl įsijungė į skautiškąją veiklą - Doerverdeno (Britų zonoje) tremtinių stovykloje stojo kandidatu į skautų vyčių būrelį ir, pasiruošęs, davė sk. vyčio įžodį. Leido temtiniams skirtą dvisavaitinį žurnaliuką "Aušros Belaukiant" ir prie jo, kaip atskirą priedą, laikraštėlį skautams, pavadintą "Budėk!". Vėliau, Seedorfe, buvo sk. vyčių būrelio vadu ir dirbo vietos tunto štabe spaudos ir kultūros reikalų skyriuje. Seedorfo stovyklą sulikvidavus ir dalį jos perkėlus į Rotenburgą (1948), čia jis suorganizavo vietininkiją ir jai vadovavo. Persikėlus į Falingbostelio stovyklą sudarė naują vietininkiją, kur iš pradžių ėjo vietininko pavaduotojo, o vėliau vietininko pareigas.

Atvykęs į Australiją netruko įsijungti į skautiškąjį darbą: 1949 m. rajono vadijoje kiek laiko dirbo kaip spaudos skyriaus vedėjas, vėliau dirbo su vyčiais ir apie 15 metų vadovavo Melbourno Skautininkų Ramovei.

s. Albinas Pocius,
dabartinis Rajono vadas

LSS vadovybė, įvertindama brolio Albino darbą, 1948 m. jį pakėlė į paskautininko, o 1974 - į skautininko laipsnį. 1978 apdovanotas LSS ordinu Už Nuopelnus.

Brolio Albino darbas nesiribojo vien skautybe - jis buvo ir yra aktyviai įsijungęs į eilę lietuviškų, etninių ir kt. organizacijų bei kultūrinę veiklą: dirbo Melbourno Ramovėnų Valdyboje, pirmininkavo Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijai, Kaip Liet. Žurnalistų S-gos narys savo straipsniais bendradarbiavo "M. Pastogėje", "T. Aiduose", Amerikos lietuvių ir australų spaudoje. Paskutines 4 kadencijas buvo ALB Melbourno Apylinkės pirmininkas (išrinktas šios apylinkės Garbės Nariu), o 1981 m. išrinktas Australijos Liet. Bendruomenės Krašto Valdybos pirmininku. Be šių pareigų, jis dar priklauso eilei kitų organizacijų, kaip jų narys ar vadovas, 3 metus ėjo lietuvių radio valandėlės koordinatoriaus pareigas.

Šia proga linkime broliui Albinui sėkmės nelengvose rajono vyr. vadovo pareigose!

v.s. B. Žalys

L.S.S. Australijos Rajono SKAUTŲ PABANGĖJ

Leidžia Australijos Rajono Spaudos Skyrius. Rašinius siųsti:
ps. fil. E. Jonaitienė, 18 Gloucester Rd., Epping, N.S.W. 2121
Tel. 869 1159

Darbą pradedant

Norėjau Rajono Vado pareigas pradėti, kai baigsis mano kaip Australijos Lietuvių Bendruomenės, Krašto Valdybos pirmininko kadencija, bet Lietuvių Skautų Sąjungos korespondencinė sueiga pasibaigė daug anksčiau, nekaip aš tikėjau.

Kartą davus žodį, reikia jį ištęsėti ir pradėti eiti L.S.S. Australijos Rajono Vado pareigas sekančius trejus metus.

Bandysime sudaryti Rajono Vadiją neskriaudžiant Džiugo tunto Melbourne. Tikiu, kad kviečiami įeiti į Rajono Vadiją skautės ir skautai neatsisakys prisiimti darbo skautijos ir Lietuvos labui.

Išeivijoje skautybė yra kartu ir lietuvybės mokykla, kad mūsų jaunoji karta, nepamiršdama jaunystės juoko, per sueigas ir stovyklų laužų pašvaistėje pasiruoštų tarnauti Dievo garbei, Tėvynės laisvei ir Artimo bei visos žmonijos gerovei.

Melbourno Džiugo tuntui pavesta po Lietuvių Dienų 1983 m. sausio 2-10 d.d. prie Gembrook, Gilwell Parke suruošti Rajoninę stovyklą. Mes kviečiame seses ir brolius gausingai dalyvauti Rajoninėje stovykloje ir jos metu Australijos skautų vadovų suvažiavime. Mes prašome jau dabar visus vienetus aptarti šį reikalą ir pradėti ruoštis išvykai.

Naujosios Rajono Vadijos darbo sėkmingumas priklausys nuo jūsų visų, sesės ir broliai, paramos ir darbo talkos.

Visada prisiminkime, kad dirbame ne sau, bet Skautijos ir Lietuvos gerovei norėdami, kad ji būtų vėl laisva ir mūsų stovyklų laužai nušviestų Nemuno ir gintarinės Baltijos bangas.

Pareigas perimant tariu skautišką ačiū už įdėtą nuoširdų darbą buvusiai Rajono Vadijai ir ypatingai Rajono Vadui v.s. Broniui Žaliui, jau daugelį metų aktyviai dirbant skautijos ir lietuviškojo jaunimo labui.

Darbą pradedu pasitikėdamas Dievo palaima skautijos veiklai, sesių ir brolių nuoširdumu ir skautų tėvelių moraline parama.

Budėkime!

s. Alb. Pocius
L.S.S. Australijos Rajono Vadas

Melbourne, 1982 kovo 31 d.

Australijos Rajone

* Sydnejaus Skautų Židinio metinė sueiga įvyko kovo 21 d. Prieš tai židiniečiai bendrai papietavo. Pietų Metu pasveikinta židinietė Aldona Jablonskienė, neseniai pakelta į paskautininkės laipsnį. Sueigos metu žid. B. Žalys skaitė referatą, tema "Į antrą 25-metį žengiant!" Antrų metų kadencijai tėvūnu perrinktas v.s. Vytautas Kišonas, kanclere - Milda Karpavičienė.

* Židiniečiai, pasikvietę į talką p. J. Šarkauską, kovo 21 d. Sydnejaus Liet. Klube, Bankstowne, dar kartą demonstravo VI Tautinės Stovyklos filmą. Norinčių ją pamatyti ir šį kartą susirinko gražus būrys.

* Sekanti Australijos Rajono Stovykla (Jubiliejinė?) bus ruošiama 1983 m. pradžioj, Viktorijoje, Gembrooko apylinkėse esančiame gražiajame Gilwellio Parke. Organizacinio Komiteto pirmininku paskirtas energingas skautininkas Henrikas Antanaitis. Jam talkina visa eilė vadovų, sudarančių patį komitetą: s.fil. kun. Pranas Dauknys, ps. Algis Milvydas, ps. Marytė Špokevičienė, ps. Narcizas Ramanauskas, v.s.v.sl. Jieva Arienė, j.b.v.vl. Petras Kružas ir s.v. Algis Šimkus.

* Adelaidės Vilniaus tunto tuntininkė, ps. Elena Bulienė, galutinai užbaigė Gintaro Vadovių Mokyklos kursą. jai prisiųstas mokyklos baigimo diplomas ir leista dėvėti atitinkami ženklai. Bravo, sese!

* Melbourno Džiugo tunto tuntininkas, s. H. Antanaitis, neseniai apdovanotas australų skautų 10-mečio veiklos medaliu.

* Sydnejuje neseniai mirė a.a. Stasys Kavaliauskas, buv. "Aušros" tunto Skautų Tėvų Komiteto narys. Skautiška užuojauta sesei Margaritai ir jos šeimai!

* Iš J.A.V. yra atėję žinių, kad ten - Čikagoje - kovo 4 d. mirė a.a. Arnoldas Alekna, v.s. Vandos Aleknienės (pravedusios Australijoje pirmuosius Gintaro Vadovių Mokyklos kursus 1981 m.) vyras. Buvę kursantės ir kursantai bei Australijos rajono broliai ir sesės ta proga reiškia savo užuojautą sesei Vandai ir jos šeimai!

Inf.

Atsisveikinant...

Treji — 1979-1981-ji — praėjusios kadencijos metai LSS Australijos Rajono Vadijos gyvenime, besirūpinant rajono reikalais ir gyvenimo keliamomis problemomis, prabėgo daugiau negu greitai. Darėme, kiek sąlygos ir mūsų jėgos leido.

Manyčiau kad vienas iš svarbiausių šios kadencijos darbų buvo Brolijos Ąžuolo ir Seserijos Gintaro Vadovų-vių Mokyklų Skyrių įkūrimas rajone, suruošiant šių mokyklų pirmuosius kursus 1981 m. pradžioje ir sudarant instruktorių kadrus. Tikėkimės, kad šie kursai ateityje, ruošiant naujus vadovus-ves, bus labai svarbus faktorius rajono gyvenime.

Buvo stengtasi gyvinti rajono vienetų veiklą vadijos narių vizitais, informacija, susitikimais su vadovais ir t.t. Suruošta VII-ji rajoninė stovykla, sušauktas Rajonovadovų suvažiavimas ir kt. Tampriai bendradarbiauta su centriniais organais bei paskirais vadovais J.A.V.

Per tuos trejus metus Rajono Vadijoje ištikimai ir susiklausiusiai dirbo šie pareigūnai: LSB Vadeiva (ir ALSF valdytojas) v.s. fil. Balys Barkus, Seserijos Vadeivė s.fil. Pajauta Pullinen, ASS Australijos Įgaliotinis / Vadeiva v.s.fil. Izidorius Jonaitis (kiek laiko ėjęs spaudos skyriaus vedėjo pareigas), Rajono Dvasios Vadovas v.s.fil. prelatas Petras Butkus, Rajono Vadijos ir Australijos Skautų Fondo iždininkas v.s. Jonas Zinkus (kantriai nešęs ir papildomas sekretoriaus pareigas), Spaudos Skyriaus vedėja ps. fil. Elena Jonaitienė, Tiekimo Skyriaus vedėjas ps. Viktoras Gaidžionis ir Rajono Vadijos narė spec. reikalams ps.fil. Eglė Žižytė. Jiems visiems už ištvermę ir darbą laike trejų metų nuoširdus, skautiškas ačiū!

Nuo kovo 28 d. LSS Australijos Rajono vadovybę perima s. Albinas Pocius, prityręs skautininkas ir visuomenininkas. Jam ir jo būsimai vadijai mūsų visų geriausi, skautiški linkėjimai - sėkmės ir ištvermės rajono skautiškosios veiklos kelyje!

Budėkime!

v.s. B. Žalys
buv. LSS Australijos Rajono Vadas

LITUANISTINIAI KURSAI SYDNĖJUJE

Malonu pranešti, kad šiais metais Sydnejaus Lituanistinius Kursus lanko gražus būrys jaunimo. Pamokos vyksta Ashfielde, klasėn užsirašė 24 studentai, mokytoja yra p. Aldona Veščiūnaitė-Janavičienė. Paskutiniais metais lietuvių kalbos daugiausiai mokėsi merginos, mes vis dairydavomės, kur tie jauni Sydnejaus vyrukai; argi jau visa Sydnejaus bendruomenės ir organizacijų ateitis bus tik moterų rankose? Tačiau, šiais metais skaičiai išsilygino, džiugu, kad kursai populiarėja.

1981 metų (dviejų vienetų) lietuvių kalbą gimnazijos baigimo N.S.W. H.S.C. laikė ir išlaikė keturi kandidatai: Vida Viliūnaitė, Julytė Stašionytė, Algis Bernotas ir Raimundas Staitis.

Vidos Viliūnaitės lietuvių kalbos ir visų kitų matrikuliacijos dalykų pažymiai gauti nepaprastai geri. "Sydney Morning Herald" buvo išspausdinta pavardės abiturientų, kurių pažymiai buvo aukščiausi, būtent, pirmame aukščiausiame procente visos N.S.W. valstijos. Vida buvo jų tarpe. Vida Viliūnaitė jau baigusi universitetą (Farmaciją), tačiau pasiryžo studijuoti mediciną, ir todėl vėl kartojo H.S.C egzaminus dar pridėdama ir lietuvių kalbą. Šiandien Vida jau studijuoja mediciną N.S.W. Universitete! Sveikiname ir džiaugiamės ryžtinga ir darbščia Vida, kuri taip pat yra viena iš aktyviausių merginų lietuviškoje veikloje Sydnejuje.

Sveikiname Julytę Stašionytę, kuri Lituanistinius Kursus lankė nuo pat jų įsikūrimo 1978 metais, lankė reguliariai ir pavyzdingai. Julytė šiais metais dirba, bet ateinančiais planuoja studijuoti architektūrą, tikėdamasi specializuotis sodų planavimo architektūroje.

Algis Bernotas išlaikė gerai lietuvių kalbos egzaminą ir pateko į Technologijos Instituto statybos skyrių.

Raimundas Staitis, kiek vėliau atėjo į Lituanistinius Kursus, bet stengėsi, ir lietuvių kalbą išlaikė. Gavęs H.S.C. Raimundas šiuo metu dirba savo tėvelio firmoje.

Sveikiname juos visus. Lankyti kursus šeštadieniais, visdėlto, yra nemaža pastanga, po penkių dienų australiškoje gimnazijoje, ypač kai kiti mokiniai laisvi, vieni bindzinėja, kiti sportuoja, kiti ilsisi, kiti užsidirba kur nors krautuvėje sau kišenpinigių. O tu čia žmogus vėl eik 35 šeštadienius per metus, vėl vilk knygas, runkis su linksniais, kas?, ko?, kam? etc... Tačiau su jais pasikalbėjus, atrodo, kad nei vienas iš jų nesigaili nei važinėjimo, nei įdėto darbo; jie pridėjo dar geresnį pažymį brandos atestate, išmoko dar geriau lietuvių kalbos ir jų akiratis prasiplėtė.

Įdomu, kad dar viena labai darbšti ir ryžtinga mergaitė Rita Barkutė H.S.C. lietuvių kalbos egzaminus laikė net du kartus 1978 ir 1979 metais, nes norėjo pakelti bendrą egzaminų pažymį ir įstoti į universitetą studijuoti odontologiją. Šiandien Rita jau studijuoja trečių metų odontologijos kursą Sydnejaus universitete. Dar man ją mokant - atrodė, kad kai mes jau visai pasensime Rita su savo kalbos geru mokėjimu ir labai greita orientacija galės mokytojauti Lituanistiniuose Kursuose.

1981 metų abiturientai metų eigoje turėjo parašyti porą kompozicijų, kiekvieną maždaug po 1500 žodžių. Temos buvo kelios, vieni pasirinko Lietuvos valstybės formavimosi laikus — Karaliaus Mindaugo laikotarpį, kiti "Lietuviai - seniausia Europos indoeuropiečių tauta", "Aisčiai prie Baltijos Jūros." Rašyta apie lietuvių liaudies meną ir architektūrą, apie M.K. Čiurlionio kūrybą. Per metus mokytoja supažindino klasę su keliais žinomais lietuvių poetais ir nagrinėjo su vyresniais lietuvišką novelę. Taigi, per tas porą valandų bandoma supažindinti kursantus ir su Lietuvos istorija, su literatūra ir liaudies menu. Uždavinys nepaprastai didelis, nes laiko labai jau maža, kiekvienas, kuris yra dirbęs Savaitgalio mokykloje ar kursuose, kiekvienas tėvelis ar mamytė, kuri skaitė vaikams ar su jaunimu lietuviškas knygas, tai žino. O tačiau mokytoja p. A. Veščiūnaitė-Janavičienė sako, kad entuziasmo klasėje netrūko!

Buvo aplankyta N.S.W. Meno Galerija, kurioje tuo metu kaip tik vyko retrospektinė mūsų žinomo menininko Henriko Šalkausko paroda, paroda sudomino jaunimą ir sukėlė gyvų diskusijų. Lituanistinių Kursų mokiniai prisidėjo prie Tautos Šventės minėjimo, skaitė sėkmingai poezijos, ačiū p.p. S.D. Skoruliams, padėjusiems pasirūošti šiam minėjimui. S.L.B. Apylinkės Valdybai tarpininkaujant, gauta pinigų ir nupirktos skaidrės, atsiųstos iš P.L. B-nės Švietimo Skyriaus. Taigi, jos rodomos klasėje davė progos susipažinti su Lietuvos gamtovaizdžiais, istorinėm vietovėm ir su įvairiais mūsų veikėjais, bei istorinėmis asmenybėmis. Skaidrės sukėlė gyvų komentarų.

Šiais metais p. A. Veščiūnaitė-Janavičienė pakvietė mūsų žinomą aktorių p. Paulių Rūtenį - padėti paruošti šių metų gimnaziją baigiančius mokinius suprasti, išmokti ir pasidžiaugti poetais, kurie yra įtraukti į programą. O. Syd. L. Bendr. Apylinkės Valdybos pastangomis gauta iš švietimo ministerijos $ 400 suma Lituanistinių Kursų mokslo priemonėms įsigyti. Mokytoja jau užsakė didesnį skaičių vadovėlių iš Amerikos ir, taip pat, susisiekė su prof. A. Klimu, prašydama sugestijų papildant vadovėlių ir novelių sąrašą.

p. A. Veščiūnaitė-Janavičienė šiais metais lankys mokytojams ruošiamus kursus, Sydnejaus Švietimo Institute, kur bus mokomi įvairūs kalbų mokymo aspektai. Paskaitos bus skaitomos apie kalbų mokymo metodus, priemones, santykį tarp programos ir praktiškų pamokų pravedimo. Bus kalbama apie sunkumus su kuriais susiduria šių dienų mokytojai, mokydami rašytinę - taip vadinamą "antrąją kalbą" ypač gramatikos, sklandžios rašysenos ir mokinių sugebėjimu savarankiškai išsireikšti.

Šiais metais kursus vėl lanko keturi gimnazijos baigiantieji jaunuoliai: Linda Bellen (Bieliauskaitė), Virginia Cox, Jonas Pečiulis ir Povilas Stašionis - džiaugiamės jų pasiryžimu.

Su džiaugsmu turime pastebėti, kad Sydnejaus Liet. Moterų Soc. Globos Draugija Lituanistiniams Kursams mokslo metų užbaigtuves Liet. Sodyboje Engadine, kur Draugijos Valdyba ir Sodybos ponios surengė kursantams šiaunias vaišes. Keletą valandų gražiai pabendravo jaunieji ir vyresnieji. Mokytoja papasakojo apie kursų vargus ir džiaugsmus, pakalbėta apie lietuvių kalbos reikšmę jaunam lietuviui, apie lituanistinius kursus ir jų įnašą bendruomenės ir lietuvybės ateičiai. Kursantų tarpe buvo ir pernai kursus baigusi Kristina Virgeninkaitė, kuri dabar studijuoja socialinius mokšlus, ir jai palinkėta sėkmės kaip būsimai Liet. Sodybos vadovei.

Taigi, atrodo, kad 1982 metų pradžia Sydnejaus Lituanistiniuose Kursuose gera - linkime mokytojai ir mokiniams geriausios sėkmės ir ištvermės!

V. Kabailienė

STREIKŲ MANIJA

Suėję, nutarėme demonstruoti.
— Pasitarimo to visos eigos jums atkartoti
net nebandysiu. (Būtų jau labai nuobodu):
vis už ir prieš, geriau gal šitaip, man atrodo...)
Vien punktus atžymėsiu. Klausimą štai pirmą stato:
„Kokius gi šūkius mes rašysime tad ant plakatų?"

Griežtus, kurie pabrėžtų mūsų norus,
tiktai be „žvaigždžių" jau, prašau, be „meteorų".
Čia pesimistas nuomonę pareiškia tokią:
„Pagal statistiką, tiek daug žmonių skaityt nemoka,
kad su rašytu žodžiu nepatrauksime į savo pusę."
„Teisybė", — pripažįstame mes, atsidusę. —
„Ne raidės visagalės šiais laikais, bet paveikslėliai."
Kampe subruzdo tuoj keli, susidomėję:
„Juos ir paišysim! Žinoma, tik abstrakčiuosius,
tuo net kultūros demonstracijai daugiau priduosim."
Iš pašalės tačiau vėl kitas niūriai taria:
„Savaip juk aiškina kiekvienas naują meną,
ne taip supras — ir draugo vietoje turėsim priešą."
Pritarti reikia, nes protingai kalba, sako tiesą.

Tai lyg ir kristi pradeda jau mūsų ūpas...
Bet subanguoja kiek jaunesnio amžiaus grupė:
„Dainas naujoviškojo ritmo panaudokim.
Įmušim reikalvimus savuosius kaip su kuoka!
Balsai silpni, nėra klausos, meti gal toną?
Na, šauksim kaip visi dabar — per mikrofoną,
įjungę tobulą pastiprinimo aparatą..."
Vieni jau džiaugias: „Nereikės nė tų plakatų."
Kiti „Suradom išeitį!" sušukę, ima ploti.
— Nuspręst beliko: o dėl ko gi demonstruoti?

Julija

A. Liet. FONDO Vajus

tęsiamas

AUKOKITE AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDUI

Afganistano laisvės diena

Kovo 10 d. Baltuosiuose Rūmuose, Washingtone, prezidentas Reaganas pasirašė deklaraciją, paskelbdamas kovo 21 dieną Afganistano Laisvės Diena. Į šias iškilmes buvo pakviesti įvairių etninių grupių, spaudos ir JAV Kongreso atstovai. Taip pat dalyvavo apie 30 Europos Parlamento narių. Europos Parlamento delegacijai vadovavo vicepirm. Dr. E. Kleptch.

Iškilmėse dalyvavo ir žodį tarė buvęs JAV Valstybės sekretorius William P. Rogers, viceprezidentas George Bush, Europos Parlamento vicepirm. Dr. E. Kleptch bei Afganistano laisvės kovotoja, kuri įteikė prez. Reaganui laisvo Afganistano vėliavą, tardama "tikiu, kad ateinančios Afganistano kartos bus laisvos". Prez. Reaganas tarė stiprų Afganistano laisvės kovą remiantį žodį ir pasirašė deklaraciją. Viceprezidentas George Bush savo žodyje pabrėžė, kad ir Pabaltijo valstybės yra panašios aukos kaip Afganistanas.

Iš lietuvių dalyvavo Dr. K. Bobelis, taip pat ALTO, Lietuvių Bendruomenės, spaudos ir respublikonų partijos atstovai. Iškilmingas Afganistano Laisvės Dienos atidarymas įvyko kovo 21 d. prie Washingtono paminklo, Washingtone, taip pat Chicagoj, Los Angeles, New Yorke, Bostone ir kituose miestuose.

Po iškilmių Baltuosiuose Rūmuose, Valstybės Departamente įvyko politinis seminaras. Ten kalbėjo valstybės sekretoriaus pavaduotojas, ambasadorius W.J. Stoessel ir keli kiti aukštieji Valstybės Departamento pareigūnai.

Po to įvyko diplomatinis priėmimas. (ELTA)

***

N.S.W. valstijoje pasireiškė aštri elektros energijos krizė, kurią iššaukė elektros darbuotojų streikai, jėgainių gedimai ir nepakankama srovės gamyba. Kad išvengus netikėtų srovės išjungimų - aptemdymų, valstijos vyriausybė visoje valstijoje įvedė zoninį srovės suvaržymą.

***

Degtinė balta, bet raudonai nudažo nosį ir juodina reputaciją.

A. Čechovas

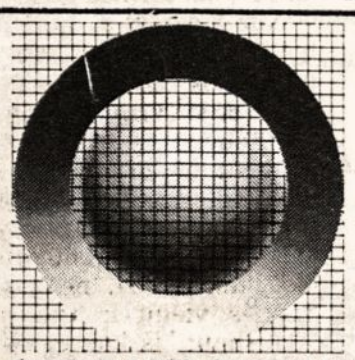

Pasauliniai filmai

skemadieniais

8.30 val. vak:

SPORTAS

Pasirengimai išvykai į Čikagą

IŠ AMERIKOS

ŠALFAS Valdybos ir Čikagos Sporto Šventės komitete parengiamieji darbai jau prasidėjo. Bendras Čikagos Lietuvių Dienų Komitetas bùvo išsiuntinėjęs raštus paskirų šventės parengimų komitetams, kad jie duotų savo išlaidų sąmatas. Išlaidos yra labai didelės ir dabar kiekvienas parengimas pats turės rūpintis finansinėmis išlaidomis. Kaip rašo rengėjai iš Čikagos, sporto šventės parengimų išlaidos sieks 40.000 dolerių. Visos sporto parengimų salės jau baigiamos galutinai gauti ir neužilgo komitetas nustatys visos šventės programų, jaunių metus ir kt. Visa tai bus kuo greičiausiai atsiųsta Išvykos Komitetui, kuris tai paskelbs spaudoj. Greitu laiku ŠALFASS paskirs atskirą žmogų rūpintis Australijos lietuvių sportininkų reikalais. Su juo Išvykos Komitetas sudarys Amerikoje ir Kanadoje gastrolių tvarkaraštį ir pradės rūpntis pačia kelione.

Šventės Rengimo Komitetas prašė mūsų Išvykos Komitetą duoti savo pageidavimų. Be visų kitų, surištų su pačiomis gastrolėmis Amerikoje, Išvykos Komitetas paprašė ar negalima būtų į programą įtraukti ir krepšinio veteranų, po 35-kių metų varžybas, ar nors parodomąsias rungtynes.

KOMANDOS RUOŠIASI

Sudarytų preliminarinių komandų treneriai pradėjo intensyvų darbą su savo komandomis. Vyrų krepšininkų treneris St. Šutas Velykų švenčių metu turės treniruotes ir žais varžybose su savo krepšininkais Geelonge. Jaunių krepšininkų treneris P. Andriejūnas ir jo komanda tuo metu bus Melbourne ir ten žais. Vyrų tinklininkai, vadovaujami trenerio J. Belkaus, susirinks Sydnejuje ir čia žais. J. Belkus kiekvienam iš savo žaidėjų išsiuntė specialius laiškus dėl pasiruošimų, duodamas instrukcijas ir prašydamas jam suteikti žinių apie kelionę, kitus pasiruošimus, finansinį depozitą ir kt., tuo iš anksto žinodamas apie kiekvieno savo žaidėjo pasirengimą ir kelionės padėti.

REIKALINGI PINIGAI

Besiruošiant išvykai, susidaro labai daug visokiausių mažesnių išlaidų. Turint daugiau finansų, reikia padėti ir paskiriems sportininkams, kurie jau dabar su tokiu entuziazmu pradėjo savo treniruotes. Vėliau, padarius uniformų pavyzdžius, naujus ženkliukus ir visus kitus suvenyrus, reikės nemaža lėšų. Išvykos Komitetas planuoja įsteigti ir pereinamąją Pasaulio Lietuvių Sporto Šventės dovaną, kuri bus įteikta Čikagoje. Dar galutinai nėra nuspręsta, kokia tai būtų dovana, tačiau ji turi būti gera ir reikšminga visiems Australijos lietuviams sportininkams.

Išvykos Org. Komitetas prašo visus klubus surengti bent po vieną parengimą ! (B-B-Q, šokių vakarą ar ką nors panašaus/ ir pelną paskirti Išvykos Komiteto Fondui.

EDIS PALUBINSKAS NORI ŽAISTI

Šiuo metu iš Arabijos kraštų grįžęs mūsų žymusis krepšininkas, gyvenąs Vak. Amerikoje, yra labai susidomėjęs būsimomis. Pas. Liet. Sporto varžybomis Čikagoje. Jis, domaudamasis mūsų išvyka, teiraujasi ir nori žinoti, kada ši šventė bus, siūlydamasis, kaip Australijos pilietis, padėti mums krepšinio varžybose. E. Palubinsko vardas yra labai gerai žinomas visoje Amerikoje ir jo įsijungimas į Australijos lietuvių komandą, padarytų visam krepšiniui labai didelę propogandą.

PELNINGI KALDŪNAI

Kovo 21 dienos sekmadienio popietę, puikioje Jutos ir Viktoro Šliterių rezidencijoje Išvykos Org. Komitetas buvo suruošęs Kaldūnų Popietę. Nors oras ir buvo blogas ir tą dieną Sydnejaus tiltas šventė savo 50-tį ir visas judėjimas per jį buvo uždarytas, tačiau gražus būrys sportininkų rėmėjų susirinko pas Šliterius. Popietės svarbiausioji dalis buvo kaldūnai. Ir tikrai, nei vienas neapsiriko bevalgydamas juos. Pagelbininkių Lauros Belkienės, Zinos Motiejūnienės, Marijos Atkinson ir Snaigės Gustafson padedamas pats šeimininkas Viktoras Šliteris paruošė kaldūnus ir ypatingai jų padažą, kurio net ir Lietuvių Klubo gerosios virėjos galėtų jam pavydėti. Pačiam komiteto pirmininkui paradavinėjant gėrimus, Donui [Žemaičiui) Atkinson prižiūrint visą kitą tvarką, jauniesiems, nesvarbu kad ir per lietų, besimaudant plaukimo baseine, nutaika pasidarė labai intymi ir pakili. Didžiausias dėmesys buvo loterija ir vėliau varžybos dėl torto ir bonkos Jono Vaikščiotojo. Susitiko du didieji Onutė ir Viktoras ir, po įdomios kovos, vyriškoji galia laimėjo tortą, o Išvykos Komitetas gražią sumą pinigų. Tačiau antroje kovoje, sportininkų didžioji rėmėja Onutė Nugalėjo Vladą, laimėdama Joną Vaikščiotoją, kuris, kaip ir tortas, vėliau buvo bendrai visų sutvarkytas.

Išvykos Org. Komitetas nuoširdžiai dėkoja Jutai ir Viktorui Šliteriams už jų puikios rezidencijos patalpas, dovanotus kaldūnus ir loterijos prizus. Taip pat nuoširdi padėka loterijos fantus aukojusiems ir kitu būdu parėmusiems: B. ir Z. Paskočimams, R. ir M. Cibams, O. Meiliūnienei, E. Lašaičiui, M. ir D. Atkinson, O. Arienei ir visiems bei visoms dirbusiems virtuvėje, prie loterijos bilietų platinimo, jų nuoširdaus pirkimo ir dalyvavimo šioje kaldūnų popietėje, kuri į Išvykos Org. Komiteto kasą atnešė keletą šimtų taip reikalingų dolerių.

REMIA IR TOLIAU

Sydnejiškis E. Slonskis, kuris pirmosios išvykos metu keliavo kartu su sportininkais, įteikdamas antrąją šimtinę Išvykos Org. Komitetui pasakė: "Jūs taip gražiai atstovavote Australijos lietuvius Kanados Pas. Lietuvių Sporto Šventėje ir vėliau Amerikoje, o tuo pačiu būdu ir mane labai gerai prižiūrėjote, kad aš, duodamas jums antrąją šimtinę, tikiuosi, kad ir šį kartą jūs būsite geriausi Australijos lietuviai ambasadoriai Čikagoje, į kurią ir vėl aš ketinu važiuoti su jumis."

Nuširdus ačiū E. Slonskiui už gražią auką ir puikius linkėjimus. P. Ropė sportininkams paaukojo 4-ris dolerius. Nuoširdus ačiū.

Skelbimas

ŠVENTO RAŠTO TYRINĖTOJŲ GARSINIMAS

Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia

KITI DIEVAI SENAJAME TESTAMENTE

Vienok, randame ir kitų ebraiškų žodžių, kurie Senąjame Testamente išversti Viešpats ir Dievas. Šitie žodžiai yra kartais taikomi Jehovai, ir pranašingai Jezui; kartais jie taikomi vienam arba daugiau angelams, o kartais net pagoniškiems valdovamas ir jų dievams. Turime tris tokius ebrajų žodžius — adon, Adonai, ir elohim. Žodžiu adon dažniausia vadinami žemės didžiūnai ir galiūnai. Adonai vardu gi visuomet vadinami dievaičiai, bet ne visuomet Jehova. Pavyzdžiui Psalmėje 110:5 mes skaitome: "Viešpats tavo dešinėje. Savo rūstybės dieną jis sumuša karalius". Čia žodis Viešpats yra išverstas iš ebrajų žodžio Adonai ir nurodo į Kristų, įvardis "tavo" gi nurodo į Jehovą.

Ebrajų žodis elohim Senąjame Testamente yra daugskaitos žodis dažniausiai išverstas "Dievas" ir "Dievai", ir kartais tuo vardu vadinamas Jehova, kartais pranašingai Kristus, ir kai kuriuose atsitikimuose, išreiškiant pagarbą, tuo pačiu pavadinimu vadinami teisėjai, angelai, ir kartais net netikri dievai. Mes prisimename apie šituos įvairius ebrajų žodžius išverstu Viešpats ir Dievas dėlto, kad norime įrodyti faktą, kad Jehova yra tik vienas ir vienintėlis Visagalis Dievas, esantis "nuo amžių ir per amžius". Šventąjame Rašte rašoma apie kitus viešpačius ir dievus; bet Jehova, nors apie jį kalbama kaip apie Adonai ir Elohim yra tikrasis ir Amžinasis Dievas.

Bus Daugiau

Mylį tiesą literatūros gausite veltui. Rašykite:
P. Bačinskas, 16 Burlington Str., Holland Park, Qld. 4121

Lietuvis sovietų gulage

IŠ POGRINDŽIO LAIKRAŠČIO "VYČIO" LIETUVOJE

Tęsinys

Derevenko liepė pasisakyti žmonėms, bet jie tylėjo. Tik paskui pasigirdo balsai -kaip Henrikas pasakys, taip ir bus. "Ach Jums šachtos brangios! Gelbėkit, skęsta! O apie žmones ar Jūs pagalvojot" ... ir, išdrožęs gerą kalbą, H. užbaigė: "Ne, kol neatvažiuos iš Maskvos Centro komiteto atstovai, mes niekur neisim." Apsisuko H. ir nuėjo link barakų. Kaliniai kaip vienas atsistojo ir lėtai nužingsniavo į savo barakus. Vadovybė likusi viena pasiskubino dingti iš zonos. Ėjo dienos, bet Maskva nesiskubino. Tik 10-tąją protesto dieną atėjo žinia, kad atvažiavo kandidatas į CK narius Maslenikov su partiniais atstovais. Nors atvažiavo tik kandidatas, bet tartis reikia, ilgiau laukti neįmanoma. Susitikimas turėjo praeiti gražiai, tvarkingai, be jokio sąmyšio ir nepastenkinimo. Ir štai atėjo ilgai laukta valanda. Tiesa, tie atstovai pabijojo ateiti į zoną, nors niekas jiems negrasino ir nesiruošė grasinti. Jie įsitaisė bokštelyje, o priešais dar pasistatė kulkosvaidį. Turėjo kalbėti Achmed Kniazev, Levando ir paskutinį žodį tarti Henrikas. Be to, H. turėjo perduoti lagerio gyventojų skundus ir pageidavimus, kurių buvo pilna didžiulė dėžė. Kniazev nušvietė maskviečiams sunkų lagerio gyvenimą, trūkumus, kalbėjo bendrai apie vidaus reikalus. Levando apsistojo daugiau ties ukrainiečių, Ukrainos nepriklausomybės klausimais. Henrikas viską apibendrino. Viskas ėjo kaip svietsu patepta. Tik staiga Levando su didžiule armija ukrainiečių iššoko į priekį ir keikdamas bei grūmodamas kumščiais į maskviečių pusę, šaukė pulti juos ir jokiais būdais nepaleisti tų kraugerių. Pasileido bėgti link jų. Viskas taip gerai ėjo ir štai vienas karštakošis viską sugadino. Ir vos tik Levando pradėjo grūmodamas, grasindamas, keikdamas bėgti link administracijos, iš visų pusių pasigirdo metalo tarškerys - kulkosvaidžiai buvo parengti šaudymui. Būtų įvykę neišvengiamos skerdynės. Bet H. ir jo bendraminčiai negalėjo prileisti kraujo praliejimui, jie kuo skubiausiai liepė visiems skirstytis po barakus. Per 5 min. aikštė liko tuščia. Levando, pamatęs, kad su juo tik saujelė žmonių, irgi pasitraukė į barakus. Praėjo gera valanda, kai žmonės pamatė važiuojant į lagerio pusę sunkvežimius su kareiviais. Kareiviai ant bokštų pradėjo kabinti garsiakalbius, ir tuoj pat lagerio viršininkas Derevenko paskelbė ultimatumą: "Visiems, visiems išeiti iš zonos ir pradėti darbą. Duodu 10 min., jeigu ne - bus šaudoma." Taip, dabar tai jau viskas. Buvo įvairiausių nuomonių. Vieni sakė, kad reikia eiti, kiti - kad geriau mirti, negu jiems pasiduoti. H. ir jo bendraminčiai buvo už tai, kad reikia eiti - kaip ten bebūtų, tikslą jie pasiekė - vadovybė atvažiavo. Nors niekas nesitikėjo tokios pabaigos. O Levando, tas karštakošis rėksnys, išgirdęs ultimatumą, pirmas krypuodamas nuėjo pasiduoti administracijai. Netekę savo atamano, ukrainiečiai (neįskaitoma) daugiau, šliejosi prie H., klausė, kas daryti. Ką gi, viską padarė Levando. Neliko nieko kito, kaip eiti iš zonos. Visus (neįskaitoma) ant kalvutės šalia zonos. H., Ignaštjevą, Kinzerskį ir Kniazevą tuojau (neįskaitoma) Levandas jau sėdėjo uždarytas mašinoj. Buvo šlykštu klausyti jo rypavimų.

(neįskaitoma), kad jis nieko nedaręs, nieko nekalbėjęs. H. sulaikė ties vartais. Tuojau jį apsupo kareiviai ir kiek toliau pasivedę darė kratą. Jam besirengiant marškinius, iškrito pieštukas. H. lenkėsi jo paimti, o vienas kareivis piktai užriko: "Duobėj tau jo neprireiks." Juos visus 4: Kniazevą, Ignaštjevą, Kinzerskį ir Henriką privedė prie iškastos duobės ir pastatė ant jos krašto. Aukštėliau ant kalvutės sėdėjo visa šachta Nr. 7. Greitai prieš šią ketveriukę išsirikiavo kareivių eilutė su automatais. Šalia jų atsistojo karininkas, pasigirdo įsakymas pasiruošt. Visi kareiviai pakėlė automatus ir prisitaikė į juos. Henrikas prisimena: "Kad būtų nors šiek tiek baimės - nė trupučiuko. Tik stoviu ir galvoju, ką gi pasakyti, kad tie žodžiai ilgam įstrigtų į žmonių širdis". Karininkui beliko ištarti žodį "ugnis", kai kažkas jį pašaukė. Ir taip ketveriukė išstovėjo 3 val. ant duobės krašto prieš automatų vamzdžius. Po 3 val. pribėgo tas pats karininkas ir sukomandavo: "Visus į mašiną!" Kai H. atsisuko ir pasižiūrėjo į pulkininką Kinzerskį, šio galva buvo baltutė baltutėlė. Visus suvarė į tą pačią mašiną, iš kurios dar netilo Levando raudos. Vežė į Vorkutos miesto kalėjimą. Prasidėjo tardymai. Jų metu nebuvo naudojam jokių smurtinių priemonių. Jie niekaip negalėjo patikėti, kad protesto iniciatorius ir organizatorius tebuvo vienas kalinys. H. nedavė ramybės vienu ir tuo pačiu klausimu: "iš kur gavai nurodymus, kaş davė mintį".

Bus daugiau

Informacija

PRANEŠIMAS

Sydnejaus Liet. Katalikų Kultūros Draugija, talkininkaujant Sydnejaus ateitininkams, skautams ir lietuvių parapijos moterims, ruošia viešą Mons. kun. Petro Butkaus pagerbimą jo 44 metų kunigystės sukakties ir pakėlimų proga. Pagerbimas įvyks balandžio 18 d. tuoj po lietuviškų pamaldų Lidcombe parapijos salėje. Užsirašyti asmeniškai prie bažnyčios pas p.p. A. Savickienę ir A. Vinevičių prie bažnyčios parapijos kioske. Vyrams $ 5 asmeniui, moterims suneštinės maistas. Užsirašyti iki balandžio 11 d. imamai. Pavėlavę nebus priimami. Telefoniniai užsakymai nepriimami. Kiekvienas užsirašęs gauną bilietą.

Rengėjai

Didžiai mieli ir brangūs!

Patyręs, kad ruošiama man pagerbimo aktas ir pietūs pakėlimų proga norėčiau atlaikyti ir specialias padėkos šv. Mišias Lidcombe tą patį balandžio 18 d. sekmadienį, ypač kad toji data yra arčiausia mano kunigystės šventimų ir primicijų prieš 44 metus, o šiose Velykose jau ir 32 metai, kai esu Sydnejaus lietuvių kapelionu. Pamaldose jau sutiko giedoti "Dainos" choras, vad. B. Kiverio, o tai pat tikiuosi ir kunigų svečių.

Tad per Atvelykį, balandžio 18 d. nuoširdžiai kviečiu visus įsijungti broliškoje maldoje, kviečiu ypač tuos, kurie nuo lietuviškų pamaldų gal buvo nutolę...

Teapgaubia visus maloningas Viešpats, o ypač jo Šv. Dvasia tikro supratimo šviesa.

Jūsų kun. P. Butkus
Sydney lietuvių kapelionas
Rev. Monsignor, M.B.E.

MŪSŲ PASTOGEI
INFORMACIJA

Neperiodinis leidinys "Action" subsidijuojamas Shell Co. ir Operos Rūmų, leidžiamas 3-4 kartus metuose. Skirtas propogavimui folklorinės veiklos ir supažindinimui Sydnejaus visuomenės su folkloru, įvairių tautinių grupių meniška veikla ir koncertais. Etninėje veikloje dalyvauja apie 60 grupių, kurias "Action" jungia, propoguoja. Pirmą kartą lietuviai pateko į "Action 82". Leidėjai pageidauja ir tikisi daugiau žinių iš tautinių šokių grupės Gintaro veiklos, nuotraukų, tradicinio meno charakteringų, trumpų aprašymų, kuriuos galėtų panaudoti savo leidiniams.

PAŠVENTINTA
SLOVAKŲ BAŽNYČIA

Lidcombes parapijos ribose (Sydney) kovo 21 d. vyskupas Murphy dalyvaujant ir lietuvių kapelionui prel. P. Butkui pašventinta slovakų bendruomenės bažnytėlė. Iškilmėse dalyvavo ir Pavergtų Tautų Komiteto pirm. A. Kramilius su žmona. Iškilmingame bankete ukrainiečių salėje slovakus sveikino vysk. Murphy, senatorius M. Lojovic ir Pavergtų Tautų vardu A. Kramilius.

Slovakai savo dėkingumą išreiškė gėlių puokštėmis vysk. Murphy ir Pavergtų Tautų pirmininko žmonai Lėtutei Kramilienei. kor.

Daug sužinosi skaitydamas Mūsų Pastogę!

PATIKSLINIMAS

Pereitame M.P. Nr. Mūsų Pastogei aukotojų sąraše įrašyta, kad 10 dol. Mūsų Pastogei aukojęs P. Sakalauskas iš Vic. Iš tikrųjų turėjo būti Pranas Šalkauskas iš Viktorijos. Už klaidą maloniai atsiprašome. Red.

PATIKSLINIMAS

"Varpo" klubo sekretorė p. E. Vyšniauskaitė savo straipsnyje apie "Varpo" metinį susirinkimą (M.P. Nr. 10 (1727) 15.3.1982) parašė, kad "p. B. Stankūnavičius iš Business Holiday Travel negalėjo atvykti į susirinkimą, bet atsiuntė atsiprašymą ir savo pasiūlimą šiai kelionei".

Gaila, kad prasilenkiama su faktais ir kažkodėl apie esminius dalykus nerašoma.

Aš savo laiške neatsiprašinėjau, ir pasiūlymo nedaviau.

Pranešiau, kad tame susirinkime dalyvauti negalėsiu dėl to, kad man buvo pervėlai pranešta, nes kaip tik tuo metu turėjau kelias dienas praleisti užsieny, neatidėliotinai svarbiais biznio reikalais. Toliau rašiau, kad tame susirinkime labai norėjau dalyvauti ir prašiau susirinkimą atidėti bent keliom dienom.

Šalia to buvau parašęs, kad nevisai seniai buvau "Varpą" parėmęs finansiniai ir paminėjau, kad mano firma galės duoti geresnes sąlygas už mano konkurentus, prašydamas, kad "Varpas" suteiktų galimybę pateikti savo pasiūlymą.

Į mano laišką "Varpas" neatsakė, iki šiol vis dar laukiau šios prašomos galimybės.

Balys Stankūnavičius

Laiškas Redakcijai

Mūsų Pastogės Nr. 6 kun. Dr. P. Bačinskas rašo, kad aš skelbiu savo religinius įsitikinimus. Visi šv. Rašto tyrinėtojai skelbia tą patį, ką skelbė Jėzus ir jo apaštalai ir visi pirmieji krikščionys, ir tas viskas parašyta šv. Rašte, tai mes stengiamės skelbti tas linksmas žinias žmonėms, kad turėtų viltį į Dievo pažadus.

P. Bačinskas

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBE

16-18 East Terrace Bankstown Tel. 708 1414

Balandžio 11 d., VELYKŲ DIENA
7.30 val., ŠOKIŲ VAKARAS
Įėjimas laisvas.

Balandžio 12 d., Velykų pirmadienis
2 val. Klubas atsidaro
3 val. MARGUČIŲ POPIETĖ
Margučių dažymo ir ridinėjimo konkursas. Daug įvairių prizų. Atsiveskite vaikus ir labai maloniai praleiskite popietę įsijungę į šią Velykinę tradiciją. Kiaušiniai ir dažymo reikmenys bus parūpinti.

Balandžio 17 d., šešt.,
Klubas atidarytas normaliai bet šokių nebus.

Balandžio 24 d., šešt., 7 val.,
CARITAS — DAINOS METINIS BALIUS
Programone "Dainos" choras.
Įėjimas $ 4 asmeniui, $ 2 moksleiviams ir pensininkams.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į tradicinį Melbourno Lietuvių Klubo ruošiamą

MARGUČIŲ BALIŲ

šeštadienį, balandžio 17 d. Lietuvių Namuose, 7 val.

Gros geras orkestras, bus šilta vakarienė, margučių premijavimas ir daugiau.

Įėjimas 10 dol., nariams 8 dol.

Stalus užsisakyti iš anksto pas klubo iždininką J. Šnirą, tel. 306 7095

ŠVENTINĖ VELYKOMS DOVANA KIEKVIENA PROGA

Aplankykite Syd. Liet. Klubo biblioteką ir spaudos kioską! Didžiausias pasirinkimas knygų apie Lietuvą lietuviškai ir angliškai, kurias galima įsigyti, ir dovanoti saviesiems ir svetimiesiems.

Čia duodame dalinį knygų sąrašą anglų kalba, kurių galima įsigyti:

V. Bagdonavičius. CULTURAL WELLSPRING OF FOLKTALES.
M. Vaitkus. THE DELUGE.
V. Krėvė. THE HERDSMAN AND THE LINDEN TREE.
S. Zobarskas. LITHUANIAN SHORT STORIES 50 YEARS.
S. Yla. A. PRIEST IN STUTTHOF.
I. Šeinius. REJUVENATION OF SIEGFRIED IMMERSELBE.
J. Zdanys. SELECTED LITHUANIAN POST—WAR POETRY.
J. Gliauda. SIMAS.
V. Krėvė. THE TEMPTATION.
S. Zobarskas. TUNDRA TALES.
M. Bordeaux. LAND OF CROSSES.
J. Pajaujis. GENOCIDE IN LITHUANIA.
A. Kueng. A. DREAM OF FREEDOM.
D. Faney. RULERS OF RUSSIA.
A. Kairys. UNDER THE SWORD OF DAMOCLAS.
J. Končius. HISTORY OF LITHUANIA.
A. Landsbergis. THREE POSTS IN A MARKET PLACE.

Ta proga sveikiname ir linkime visiems bibliotekos - skaityklos lankytojams, bendradarbiams, rėmėjams ir visiems geros valios lietuviams nuotaikingų ir giedrių Velykų švenčių. Iki pasimatymo!

Syd. Liet. Klubo Bibliotekos Vadovybė

Jaunimo Sąjungos STUDIJŲ DIENOS

Per Velykas Melbourno Lietuvių Namuose (50 Errol St., North Melbourne)

DARBOTVARKĖ

Balandžio 9 d., penkt., 10 val. ryto:
Danutė Baltutienė — Lietuvybės išlaikymas Australijoje. Ar yra vilties? (paskaita)
Henrikas Antanaitis ir Birutė Prašmutaitė: Jaunimo kongresai ir Jaunimo Sąjunga Australijoje (paskaita).
Balandžio 10 d., šešt., 10 val. ryto:
Alena Karazijienė — Lietuviška šeima svetimose įtakose (paskaita)
[illegible]tė Tender — Dvikalbiškumas ir lietuviškos mokyklos (paskaita)
[illegible]iame visus, ypatingai vidurinę kartą ir jaunimą d[illegible] iš visos Australijos.

Rengėjai: A.L.J. S-gos Valdyba

Reikalingas

Canberros Lietuvių Klubui
valytojas
Skambinti tel. 49 1801 iki balandžio 16 d. Dėl darbo sąlygų ir atlyginimo tariamasi su Klubo vadovybe individualiai.

Prieš metus ištikta priepuolio newcastlietė P. Liugienė, pabuvusi keletą mėnesių ligoninėje buvo sugrįžus į namus, bet būdama reikalinga nuolatinės priežiūros aną savaitę patalpinta į St. Joseph slaugymo namus. Čia taip pat jau ilgesnį laiką slaugoma ir Marija Dumčienė.

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published
by the Lithuanian Community
Publishing Society Ltd.
P.O. Box 550
Bankstown, N.S.W. 2200

Redaktorius V. Kazokas
Redakcijos Patariamoji Komisija: V. Bukevičius, A. Dudaitis, I. Jonaitis, A. Reisgys, V. Patašius.
Redakcijos adresas: 13 Percy St. Bankstown, N.S.W. 2200
Tel. 709 8395
Administracijos adresas:
P.O. Box 550
Bankstown, N.S.W. 2200
Administracijos tel. 709 4846

PRENUMERATA:

Australijoje metams	**$ 20**
Užsienyje paprastu paštu	**$ 24**
Oro paštu į N. Zelandiją	**$ 35**
Oro paštu kitur	**$ 50**
Atskiro nr. kaina 50 centų	

Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Už skelbimų turinį neatsakoma.

Printed by Rotor Press Ltd.